

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 3. De potestate Temporalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

discende, quàm examinanda, & ubi forsitan aliquid displicuerit, emendanda constitui. Similia habet *Theodoreus ep. ad Leonem Papam. Sozamenus l. 6. histor. c. 22. & alii passim.*

Secundo Nihil in Ecclesia magnum aegi, aut decerni posse, Summo Pontifice infcio, aut invito, ita ut nisi accedat ipsius consensus, irritum & inane sit, quicquid definitum fuerit. *Concil. Chalced. initio, & Act. 16. Anastasius Ierosol. in ep. ad Felicem. S. Aug. cum aliis episcopis ep. 90. ad Innocentium Papam. S. Ambr. ep. 78. ad Theophilum. Prosper in Chron. Stapleton. de magnit. Eccl. Rom. l. 1. c. 9. Becanus in Manuali. c. 5. num. 117. Mussus in Conc. de cath. Petri. Quibus accedit Ratio. Pontifex non minus habet curam, & gubernationem Ecclesie, quàm totius regni rex: At nemini in regno statuere quicquam licet cum obligatione, absque consensu regis. Ergò nec in Ecclesia absque consensu Pontificis, licet ulli statuere, aut præscribere aliquid, quod totam ecclesiam concernat, & obliget. Dico, totam ecclesiam, ut episcopis salva & intacta maneat auctoritas pro suis subditis ea disponendi, quæ ipsorum saluti & incolumitati prosint. *Conc. Tr. sess. 25. c. 6. de refor. item Remiss. in it. & ci. fin. p. 630. AZ. II. l. 4. c. 20. Piasecius Par. 2. c. 14. p. 258. Tuschus Co. 41. Becan. Tr. de Ecclesia Q. 2. V. qui dix. tit. 7. §. 7.**

III. Sequitur præterea quod episcopi aliique de clero, cum se gravari, aut premi inique putant, ad Sedem Apostolicam confugere queant. Patet ex *Concil. Sardicensi*, ubi *Hosius* Episcopus. Si aliquis Episcopus iudicatus fuerit in aliqua causa, & putat se bonam causam habere,

ut iterum iudicium renouetur, Sancti Petri Apostoli memoriam honoremus, ut scribatur Romano Pontifici. Synodus respondit. *Places. Et c. 5.* Cum aliquis Episcopus depositus fuerit, & proclamaverit agendum sibi negotium in Vrbe Romæ alter Episcopus in eadem cathedra (post appellationem eius, qui videtur esse depositus) non ordinetur, nisi causa fuerit in iudicio Episcopi Romani determinata. Hæc appellandi consuetudo non nisi ex traditione Apostolica manavit, ut colligitur ex epistola Theodoretæ ad Rhenanum presbyterum, ubi Deprecor te, ait, ut sanctissimo Episcopo (*Leoni Papæ*) suadeas, ut Apostolica auctoritate utatur, inbeaturque ad vestrum Concilium adire. Idem in *epist. ad Leonem Papam*. Suffragium Sedis Apostolicæ expecto, & supplex oro, ut ea me tribunal vestrum iustum, ac rectum defendat, ac protegat. *V. tit. de Appell. Silv. & Zerola V. Appellatio Silv. eod. tit. 9. & 12. Armilla V. Papa n. 6.*

§. III.

De potestate temporali Summi Pontificis.

I. **Q**Uæ hic se dicenda offerunt, à maximis Scriptoribus, tam accuratè & copiosè explicata sunt, ut amplius quid desiderare nemo queat? Missa proinde faciemus, huius ævi delicatæ morositati indulgentes. Mirari nihilominus, & prædicare iuvat divinæ providentiæ laudem efficacitatē, qua factum est, ut post aliquot sæculorū horribiles, & sanguinarias persecutiones, Imperium adepti Catholici principes Ecclesiam magnis opibus locuple-

locupletarent, Christum ejusque Vicarium Pontificem præ filiis, & nepotibus hæredem constituerent. Iriguum Ecclesia superius bonorum supernaturalium habebat fidelium cohors: iriguum inferius terrenarum opum Regum & Dynastarum adiecit pia munificentia, ne hostibus suis vel ludibrio esset tenuitas, vel in prædam ac direptionem cederet infirmitas. Hoc igitur tempore præter potestatem Ecclesiasticam habet Summus Pontifex, ut Princeps sæcularis dominium temporale in multis Provinciis, & civitatibus. De qua re *Ludov. Gotschedus in Archontologia sua li. iiii. tit. Domini Pontificis, seu status Ecclesiæ, ut de agro Beneventano, & Comitatu Avenionensibus; taccam, nostro ævo amplior est, quam unquam fuerit, postquam principatus Ferrariensis, Comachia, & Flaminia accessit. Complectitur enim in longitudine circiter 300. millia passuum, in latitudine ultra millia centum. Regiones continet duas, Ducatum Ferrariensem, Agrum Bononiensem, Sabinaum, Perusinum, Marcam Anconitanam, Umbriam cum parte Hetruriz, Patrimonium S. Petri, Flaminium, & Latium cum ipsa Vrbe Roma, quam Constantinus Imperator donavit in hoc terrarum tractu numerantur Episcopatus circiter 50. & ultra quindecies centum millia hominum. Urbium prima est Roma, secunda ponitur Bononia, in tertiis, & quartis numeratur Ferraria, Perugia, Asculum, Ancona, Forum Livii, Ravenna, Firmium, Viterbium. Complectitur insuper hæc Italia pars ducatum Spoletanum, & partem longè*

maximam Exarchatus Ravennensis. Præterea agrum Anconitanum Marchionatus titulo insignem. Quicquid interest terrarum inter Romam, & Regnum Neapolitanum appellatur hodie Campania Romana, sive ager Romanus. Altera pars terræ versus Florentiam nominatur patri monium S. Petri. Anconitanus Marchionatus est versus apuliam, Campaniamque Flaminia in Ducatum Ferrariensem vergit, tangitque limites agri Bononiensis. Umbria velut umbilicus inter utramque Provinciam obtinet. Comprehenditur hoc spacio præter Vrbes supra nominatas Arminium, Casena, Faventia, Imola, Macerata, Camerinum, Spoletum, Nuceria, Rorate, Interamna, Narnia, Ovietum, Assisium, Folinium, Tudertum cum aliis circiter 30. Præter hæc juris Pontificii sunt Comitatus Avenion. in Gallia, & Vrbs cum agro Beneventano in Regno Neapolitano. Insuper domini directi jus velut patroni Pontifices sibi vendicant in Regno Neapolitano & Siculo, Ducatum Urbinatem, Parmensem, & Messeranum. Ex his in ararium quotannis inferri putatur 15. auri vasa, seu quindecies centum aureorum millia. Si computare velis fructus legationum, & gubernationum in diversis oppidis: ea item quæ pro Bullis, & beneficiis Ecclesiasticis, pensionibus & annatis solvuntur magnum priori summæ augmentum facies. De robore militari, quod in viris positum, nihil dico, quandoquidem ex historiis liquet, magna olim bella gessisse pontifices, ut merito Reges, & principes illum hac quoque ex causa cupiant

amicum

amicum habere. Certè majores nostri summo operè laborarunt placere Pontificibus, ut si boni essent, eorum favore, & gratia fruerentur, si verò mali, ne nocerent, cum præsertim non desint unquam malè feriatu homines, qui eos in transversum agere moliantur. Ita *Gorofredus cum Ioanne Botero in Cosmograph. l. 4. pag. 161. Anton. Peregrin. de juribus Fisci l. 1. pag. 21.*

II. Non ignoro hanc bonorum temporalium abundantiam, & regales divitias Hæreticis nostri temporis Lutheri, & Calvini affectis bilem ciere, & maledicentiam acuere, ut nullum in criminando exitum inveniant. *V. Coronid. omnium jubilor. ad Contzen. c. 54.* Hocine est Christi pauperis Vicarium agere, crucem illius tollere, non habere, ubi caput reclinet? Servus servorum verbis dici, viribus anteferri gaudet. Sed meminisse, velim, Catones istos parum catos. Si Christus Ecclesiæ suæ iriguum luparius, & inferius dedit, si Reges & Principes in illam benigni, & munifici sunt, ut impleatur scriptura. *Isai 49. Erunt Reges nutritis tui.* obturandus est oculus nequam, ne scandalizetur, & intueri se falso puter iniquitatem in domo justit. Oidium & invidia, non opum copia vitiosa est. *V. Roderic. 11. q. 63. art. 8. Becan. de Pontif. Vet. testam. c. 9. Gretser. in Mysta Salmur. pag. 75.*

§. IV.

Satisfit Dubiis quibusdam.

DUB. I. An Summus Pontifex, bonorum, beneficiorum, & jurium Ec-

clesiæ verum, ac reale dominium habeat? Affirmant aliqui, inter quos *Franc. Leo in Thesau suo par. 2. c. 20.* ubi dominium omnium beneficiorum vocat. *ex c. de praben. in 6. Gloss. fin. in c. felicit de pœn. eo. li. Clem. 1. in si. Ut luc pendente Bald. in l. Rescripta n. 8. C. de prec. Imp. & Gomez in proem. Reg. Canc. V. considerata Barb. in c. suscepti de praben. in 6. Boer. Decif. 1. n. 66.* Alii bonorum Ecclesiasticorum dominium privatis Ecclesiis tribuunt v.g. bonorum Ecclesiasticorum Colonia, Ecclesiæ ibid. existenti, & sic de aliis, ita, ut communitas ipsa censeatur dominium habere, Episcopi verò, & Prælati administrationem; eo modo, quo in Ordinibus, & Monasteriis Religiosor. contingit *Adrian. in 4. de restit. Cajet. 22. a. q. 53. a. 8. Turrecr. l. 2. c. 113. Propos. 6. Less. c. 4. D 7. Regin. l. 30. tr. 3. c. 6.* Sunt alii, qui considerantes, quàm exile & inutile sit dominium ejusmodi, cum neque Pontifex, neque alii Prælati uti possint bonis Ecclesiasticis pro libitu, solum Christum ajunt red tuum, & bonorum Ecclesiæ dominum esse. Ita *Maïor. in 4. D. 24. q. 18. Nav. in Apologia de redit. Eccl. q. 1. Monito 24. & sequentibus Gloss. in c. Salvator 1. q. 3. & c. Cum verior 23. q. 8. Innoc. in c. cum super eo de causa poss. & propr. Abb. in c. cum esset. de testam. in Repe. n. 29.* quibus servit S. Scriptura *1. ad Cor. ubi Apostoli, & successores illorum dispensatores vocantur.* Idem ex effectibus domini colligitur. Nam qui dominus proprietatis est, pro arbitrio suo, & propria auctoritate disponere potest de bonis suis, donando, vendendo, alienando, destruendo, &c. ita ut nemini injuriam faciat. Horum nihil in bonis Ecclesiasticis invenitur. **Di-**

cere